

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

NOVISAD, 1925 NOVEMBER 28.

SZOMBAT

Szerkesztőség és kladóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőny cím: „Délbácska”, Novisad

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hétköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Játékkaszinót akarnak Novisadon létesíteni -- Katasztrófálisan esnek a föld árak Bácskában -- A vajdasági radikálisok további adócsökkentést követelnek

A jószívű pénzügyminiszter

A szkupstina csütörtöki ülésén határozat keretében szólalt fel Grgin Dusán radikális képviselő és tiltakozott azok ellen a súlyos adók ellen, amelyekkel a Vojvodinát megterhelik, egyúttal javaslatot is tett, hogy szüntesse be a pénzügyminiszter a vagyonadó. Erre aztán megszólalt Sztojadinovics Milán pénzügyminiszter is és — valószínűleg remegő hangon, hiszen a saját szülőitét végezte ki — bejelentette, hogy az 1925. évbe szóló vagyonadót nem fogják beszedni. A kormány úgy látszik maga is érzi, hogy baj van a szavazók kedélyállapotával és ezért most egy teatralis gesztussal vissza akarta tartani a radikális akolból kifelé sandító hivat. El kell ismerni a kormányról, a pénzügyminiszterről, sőt Grgin Dusán képviselőről is, hogy nagyszerűen játszották el szerepüket. A nesze semmi, fogd meg jól, klasszikus példája a vagyonadó elengedése. A vagyonadó, mint neve is mutatja csak a vagyonos osztályt érinti, azt is minimális mértékben. A vagyonadó az egyedüli progresszív adó az országban és a maximuma 1.5 százalékos, a kisvagyonok után szinte jelentéktelen az az adó összeg, amit vagyonadó címen kell befizetni. A pénzügyminiszter ur tehát nem nagy terhet vett le a vojvodinai és horvátországi adófizetők válláról. A vagyontalan osztályt, fixfizetéseket, tisztviselőket kisereskedőket és munkásokat pedig egyáltalán nem is érinti ennek az adónemnek a megszüntetése. A pénzügyminiszter ur szociális és az általános adófizetés szempontjából sokkal fontosabb adónemet is megszüntethetett volna. Nem is szólunk arról, hogy a jövedelmi adót teljesen megszüntesse, csak az ezután kivetett pótdadót szüntesse meg az 1920-ban életbelépett 120 százalékos és ez általa életbe léptetett ugynevezett harminc százalékos Sztojadinovics féle régi pótdadót. Ezt mindenki érezte volna, vagyonos és vagyontalan egyformán, de még mást is tehetett volna a pénzügyminiszter, a jövedelemadó minimumát szállította volna le! Ma 2500 dinár évi jövedelem után már jövedelemadót kell fizetni, ennyi jövedelme pedig még a sarki koldusnak is csak rossz szezonban van. Sztojadinovics Milán pénzügyminiszter, ha komolyan akart volna segíteni a nagytömegeken, akkor elsősorban a megadóztatásra kerülő jövedelemminimumot kellett volna felemelnie legalább 15.000 dinárra. Ha ezt megtette volna, akkor tényleg a legszélesebb néprétegek is megérezték volna a pénzügyminiszter adóleszállító intézkedéseit. A pénzügyminiszter azonban megelégedett azzal, hogy a nagyvagyonos is csak mérsékelten sújtó vagyonadót szüntette meg. De még azt sem szabad Sztojadinovics Milán érdeméül betudni, nem lehetett másként, mert már a saját párhiveli is a torkára forrasztották a kést. Kérdés azonban, hogy ennek az egy adónak az elengedése megnyugtatólag hat-e a vojvodinai adófizetők nagyon is igénybe vett idegeire. Tartunk attól, hogy még a radikális választók sem fogják olyan kitörő örömmel fogadni a vagyonadó megszüntetéséről szóló hírt,

amint azt Sztojadinovics Milán reméli. A vagyonadó megszüntetésének legnagyobb jelentősége az, hogy áttörte a megingathatlannak vélt

adófrontot. Az első lépést talán követni fogja a második és megérhetjük az igazságos és egyenlő megadóztatás korát.

Támadják Rádicsot a szkupstinában

A költségvetési tizenkettedek vitája

Beogradból jelentik: A szkupstina tegnapi ülése ismét élénk képeket a politikai életet. A kormány tagjai egész nap tanácskoztak arról, miként lehetne a november-március havi költségvetési tizenkettedet minél előbb tétő alá hozni. Ezért délelőtt 11 órakor Sibenik Branko a szkupstina alelnöke értekezletre hívta össze a parlamenti pártok vezetőit. A kormánypártok megbízottai azt akarták, hogy ez ellenzék biztosítsa a tizenkettedek vitájának sima menetét és gyors befejezését. Az ellenzék vezetői ezzel szemben kijelentették, hogy élni fognak a kritika jogával és nem lesznek semmire sem tekintettel a vita alkalmával.

Ilyen előzmények után nyitotta meg 9 órakor az ülést Sibenik alelnök. Superina Benjamin postaügyi miniszter napirend előtt válaszolt dr. Bazalanak azon kérdésére, hogy mivel akarja biztosítani a levélitok sérthetetlenességét. Superina kijelentette, hogy ez ügyben szigorú utasítást adott ki. A válasz azonban nem elégítette ki Bazalát.

Sibenik Branko alelnök bejelentette, hogy a következő pont a költségvetési tizenkettedek vitája. Az ellenzék nagy lármával fogadta ezt a bejelentést és Vilder Veceszláv tiltakozását juttatta kifejezésre, amiért már megkezdik a vitát, még mielőtt a képviselők kézhez kapták volna a pénzügyi bizottság jelentését. A többség azonban a vita megnyitása mellett határozott, mire dr. Gavrilovics Otta a bizottság többségének jelentését, dr. Szavics a horvát föderalisták, Setyerov Slávko a demokrátiák, muzulmánok és agrárpárt kisebbségi véleményét, dr. Pusenyák a szlovén néppárt, Demetrovics Juráj pedig a független demokraták jelentését olvasta fel.

Ezután Sztojadinovics Milán pénzügyminiszter hosszabb expozé keretében indokolta meg a költségvetési tizenkettedeket és kérte azok elfogadását.

A vita első szónoka Jagadics Máté horvát föderalista volt, aki beszéde elején élesen támadta Rádicsot.

Rádics: Mondjon le mandátumáról, mert hűtlen lett programjához!

Jagadics: En hü maradtam a horvát köztársasági párt programjához, ön azonban becsapta a népét.

Rádics: Mondjon le. Jagadics beszéde további során a parasztság súlyos helyzetét tette szóvá.

Ezzel a délelőtti ülés fél egy órakor véget is ért.

A délután 5 órakor kezdődő folytatólagos ülésen elsőnek Vuics Dimitrije, agrárpárti beszélt a kormány adó és gazdasági politikája ellen.

Beszéde alatt megteltek a karzatok és a képviselők is mind a folyósón gyülekeztek,

mert Vuics után következett a nap szenzációja Pribicevics Szvetozár beszéde.

Pribicevics Szvetozár elegáns ruhában, gomblyukában piros rózsával, puderezottan jelent meg, amit a radikálisok nem is bírtak el szó nélkül és a csipkedő szavak egész raja fogadta a volt szövetségest.

Pribicevics Szvetozár beszéde elején hivatkozott arra, hogy csak az igazi népakaratot képviselő parlament tárgyalhatja a költségvetést.

Rádics: Miniszter korábban miért nem cselekedett úgy, amint most beszél.

Pribicevics: Kérem pótolja Ön azt, amit én elmulasztottam. (Általános derűtlenség.)

Pribicevics ezután Nincsicset támadta, mert Olaszországgal szemben nagyon engedékenynek mutatkozott. Beszédét, amelynek során kiméltlenül támadta a kormányt, 8 óra 10 perckor fejezte be és ezzel az ülés is véget ért.

A vajdasági radikálisok akciója

A vojvodinai radikális képviselők tegnap Pasics és Sztojadinovics részvételével ülést tartottak, amelyen a 15 százalékos betegápolási pótdadó és a jövedelemadó után fizetendő 30 százalékos pótdadó eltörlését követelték. A pénzügyminiszter még nem határozott, teljesíti-e a követelést.

„Iskoláink és tanulóink gyötrelmei”

Orvosolják az erdélyi magyarság iskolasérelmeit

Kolozsvárról jelentik: Tegnap reggel kezdődött az unitárius egyház főtanácsának ülése az unitárius kollegium disztermében.

A gyűlést Ferenc József püspök nyitotta meg a következő beszéddel:

— Üdvözlő beszédet mondva, nem kívánom felemlíteni az elmúlt esztendő szomorú eseményeit, különösen iskoláinknak és tanulóinknak gyötrelmeit. Ezek a sérelmek ugyanis közismertek, sőt a főtanács is foglalkozott azokkal ez év májusában, amikor jóváhagyta az egyházi képviselőtanácsnak azon eljárását, hogy a többi testvér magyar egyházakkal együtt a népszövetséghez fordult. Most csak arra térek ki, hogy panaszaink nem voltak hiábavalók, a kisebbségi kérdés nemcsak országunknak, hanem egész Európának a közvéleményét foglalkoztatja. Örömmel állapítom meg, hogy a kormány alkalmat adott az egyházaknak arra, hogy a magánoktatási javaslat ügyében újból felvegyék a tárgyalásokat és ezek során kilátás nyílt a sérelmek orvoslására. A megígért változásokról természetükénél fogva és mert azok még függőben vannak, nem nyilatkozhatom.

Ostromállapot a fez miatt

Angora, nov. 27. A török nemzetgyűlés megszavazta a kötelező kalapviselésről szóló törvényt. Erre néhány agitátor, aki kémkedési üzeméről ismeretes és közkegyelem után került szabadiábra, Erzerum lakosságának nagy részét felbujtatta, hogy tüntessenek a vári lakása előtt a kötelező kalapviselés ellen. A tüntetőket szétverték, huszonhét embert letartóztattak. A polgárság az uszítók szigorú megbüntetését követeli. A kormány megtorlásul egyhónapi ostromállapotot rendelt el Erzerumban.

Tilos a kártyázás a vasuti éttermekben

A legnagyobb pénzbüntetéssel sújtják a vasuti restiseket

Az utóbbi években rettenetesen néznek ki a nagyobb vasuti állomások harmadik osztályú várótermei és éttermei. Különösen éjjel gyanús alakok lézengenek bennük, úgy, hogy jobb-érszerű embernek lehetetlen oda, abba a bűzös, piszkos helyre belépnie. Pedig most, amikor oly drága az utazás és intelligens embereknek is harmadik osztályú jeggyel kell utazniok, igen fontos volna a rend fenntartása ezekben a helyiségekben. Némely állomásokon, mint például Suboticán, a vonatba való beszállás idejéig teremtett lelket nem engednek ki ebből a bűzös, döglétes levegőjű, zárt ajtaju harmadik osztályú váróteremből a Perronnak elkerített helyére, úgy, hogy csakugyan hatóságai kényszerrel köteles az utazó pasas azt a döglétes, bűzös levegőt szivni, hacsak a helyiség város felőli részén nem akar kimenni a városba.

Nem jól van ez így sehogyse! De mivel nem panaszkodik ellene senki és mivel vasutigazgatóknak és más hatalmasságoknak nem kell a harmadik osztályú várótermekben bezárva várniok a vonatok indulását, talán ezek az illetékesek nem is tudnak ezekről az állapotokról. Valamiről mégis tudnak és ezen iparkodnak is segíteni.

A subotici vasutigazgató szigorú rendeletet adott ki arról, hogy tudomása szerint a harmadik osztályú vasuti éttermekben és büfékben a vonatok indulására várakozó utasok kártyázni szoktak és hogy ezekben a kártyajátékokban maguk a vasutasok is résztvesznek. Mivel ez a játék rendesen nagy pénzben megy és mivel a törvény szerint egyáltalán tilos a hazárdjáték, továbbá mert a vasuti vendéglő és büfé nem lehet játékbárlang (mondja a rendelet), ezért a vasutigazgató elrendeli az összes állomási elüljáróknak, hogy szigorúan tiltásuk meg a bérlőnek a kártyajáték elnézését, illetve megengedését. Az állomási elüljárók kötelesek felügyelni arra, hogy ezt a tilalmat teljes egészében fenntartsák, és kötelesek az igazgatóságuk bejelenteni minden kártyázást, hogy a vasuti vendéglő bérlőjét „a legnagyobb pénzbüntetéssel sújthassák”, amelyet csak a szerződés erre az esetre megállapít.

Az amerikai munkások megtagadták a forradalommal való közösséget

Newyork, nov. 27. A Federation Of Labour, amely több millió munkástagot számlál konferenciáját imával nyitották meg, ami különben az amerikai parlamentben is szokásos. A konferenciára a terem nemzetiszínekkel volt díszítve és a csillagos lobogóval. Az európai Purcel nyíltan felszólította és az amerikai munkásság köteleességévé tette Szovjetország támogatását és a moszkvai internacionáléhoz való csatlakozást. Garren válaszolt neki, beszédének veleje: Ha angol barátunk volt oly bátor nekünk tanácsokat adni és hozni, vagyok viszont oly bátor tudomásul adni és kérem, hogy közölje is barátaival azt a kijelentésemet, hogy amerikai munkás evvel a véres internacionáléval soha együttműködni nem fog. (Élénk taps és helyeslés.)

A szociáldemokrata és kommunista érzelmi európai munkásvezérek hosszú orral távoztak Atlantic Cittiből.

Ismét Briand a designált miniszterelnök

A francia kormányválság megoldásának nehézségei

Páris, november 27. Amint előrelátható volt Herriot kormányalakítási kísérlete sem járt sikerrel, mert a szocialisták nem akartak belépni a kormányba. Herriot után Doumergue köztársasági elnök ismét Briandt bizta meg a kormányalakítással.

Amikor Briand este félnyolckor elhagyta az Eliaet, az újságírók előtt a következőket mondta: Minden oldalról azzal a követeléssel jöttek, hogy újból vegyem át a kormányalakítást. Az adott körülmények között kötelességemnek érzem, hogy az elnök kívánságát tel-

jesítem és tárgyalásai eredményeiről holnap délelőtt adok neki választ. Parlamenti körökben általánosan azt hiszik, hogy a mai tárgyalások döntő lépést jelentenek a kormányválság megoldásában és talán a legközelebbi francia orientáció tekintetében is. Briand személyét parlamenti körökben leginkább alkalmasnak látják arra, hogy új köztársasági többséget csoportosítson maga köré. A veszendő 97 szociáldemokrata szavazat pótlására Briand arra fog igyekezni, hogy a középnek koncentrációs gondolatra hajló csoportjait nyerje meg.

Esnek a földárak a Vojvodinában

Kiszácson egy hold föld nyolcezer dinár — Hetvenöt százalékkal esett a föld ára

Három évvel ezelőtt még negyven, ötven sőt hatvanezer dinárt kértek egy katasztrális hold bácskai termőföldért azokon a vidékeken, amelyeken maximális hozadékot lehetett kimutatni. Ezekben az években azonban még csak halvány körvonalakban bontakozott ki az az adópolitika, amely a kereskedelem súlyos megadóztatása után most már roskadásig terhelte meg adóval a földet is. Akkor még bizonytalan, alig ellenőrizhető adótételek röpködtek a levegőben. A számok hihetetlennek tetszettek, s az első pillanatban vállvonogatva fogadta minden érdeklődő. Sok esetben a tiszta jövedelmet meghaladó összegeket róttak ki a legkülönbözőbb adók címén. Az adófizetők akkor rémültek meg először, amikor a számtalan esetben fizetett adóelőlegek után megtörtént az első végrehajtás, amelyet a licitálások egész sorozata követett. A kiméltlen végrehajtás, amellyel fizetésre kényszerítették az adóhátalékos, illuzóriszra tette a föld minden jövedelmét, s ennek természetes következményeként óriási százalékban lemorzsolta a föld árait. Az adóstatárium évében a mezőgazdasági ter-

mények árai is közel ötven százalékkal estek. Ilyen körülmények között érthető a földárak zuhanása, amely ma már katasztrális mértéket ölt. Kiszács környékén ma mindössze nyolcezer dinár egy katasztrális hold föld. Ugyanezért a földért két évvel ezelőtt meg 30—40.000 dinárt kért a tulajdonos. Észak-bácskában 50.000-ról 15.000-re zuhant a föld ára, s ma hiába kínálják, vevő nem akad mindaddig, amíg a mai adórendszer veszedelme fenyegeti a tulajdonost. A bankhitelt a minimumra korlátozták, a termények árai az adót sem fedezik. A tulajdonos a maga létfenntartását is alig tudja biztosítani, s munkásai fizetését csak a legnagyobb nehézségek árán tudja előteremteni. Vajon kinek az érdeke elviselhetetlen terhekkel sújtani az adózót? A mai adórendszer, ha idejekorán meg nem változtatják, katasztrálába fogja sodorni a Vojvodina egész mezőgazdasági iparát és kereskedelmét. Vagy, ahogyan egy egyszerű parasztagda jellemezte előttünk egyetlen mondatban ezt az állapotot: Ha fölfordul a kecske, nem fogja többé megfajteni senki...

A magyarországi katolikus autonómia ügye

Budapest, november 27. A nemzetgyűlés mai ülését féltizenegykor nyitotta meg Huszár Károly alelnök. Ruppert Rezső megimélti tegnapi kijelentését, amely szerint a kultuszminiszter hatalmi presztízst magánvállalkozásokba vitte bele, mert igazgatósági tagja a magyar tudományos testületek sajtóvállalatának.

Klebelsberg Kunó gróf: Ugy van, most is az vagyok.

Rupert: Ez a vállalat konkurenciát támaszt a többi vállalatnak, erre mondtam, hogy az üzlet és a hatalom nem összeférhető.

Klebelsberg: De ezt csak az immunitás védelme alatt mondja, ismétlje meg a parlamenten kívül is, hogy bűnvádi eljárást indítsak. Minthogy Ruppert erre nem hajlandó, kénytelen vagyok kijelentését felelőtlen csevegésnek minősíteni. Nem hagyom magamat terrorizálni és nem zárom le azt a nyomdát, amelyre másoknak szüksége van. Sok kifogása lehet ellene, de tapasztalhatják, hogy engem nem lehet megijeszteni, különösen pedig nem ijedek meg egy Ruperttől, akinek nem volt bátorsága arra, hogy kétesértelmű nyilatkozatát megismételje és a bíróság elé álljon. (Helyeslés a kormányparton.)

Farkas István a kormánypart nagy tiltakozása mellett azt hangoztatja, hogy a tábori papság politikai szempontból kezeli a vallásos kérdéseket.

Baross János a katolikus egyház autonómiáját követeli.

Hegymegi Kiss Pál a protestáns egyházak helyzetéről szólva azt mondja, hogy a kultuszminiszter mostohán bánik a protestáns egyházakkal.

Meskó Zoltán elítél minden olyan ténykedést, amely a vallásfelekezettek között ellentéteket akar szítani. A nyugdíjas papság helyzetének megjavítását sürgeti, amely már alig tudja palástolni nyomorát.

Lendvai István: Mert a palást is szétszakadt már.

Pejer Károly szerint az egyházi vagyon

kezelésébe a hívőknek is betekintést kell engedélyezni, mert a vallási alap a főpapság érdekeit szolgálja.

Klebelsberg: Nem érzi annak a komikumát, hogy ezt Ön kéri számon? Semmiesetre sem a katolikus egyház érdekei vezetnek.

Peyer: A katolikus egyház autonómiája elől nem lehet kitérni.

Klebelsberg: Nem ért hozzá, ne beszéljen róla. Peyer a javaslatot nem fogadja el.

Klebelsberg megállapítja, hogy a parlamenti felszólalásokban a felekezeti szellem nyilvánul meg. A maga részéről legfontosabb feladatának azt tartja, hogy az esetleg felvetődő félreértéseket eloszlassa. Hegymegi azt állítja, hogy a katolikus egyház kivételes elbánásban részesül. Ezzel szemben statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a protestáns és zsidó felekezetek állami támogatásának összege sokszorta nagyobb százalékkal növekedett, mint a katolikus egyházé. A szocialisták részéről nem azért szólaltak fel, mintha a vallás érdekében dolgoznának, hanem, hogy egyes keresztény vállalatokat kompromittálhassanak. Megállapítja, hogy mihelyt valamelyik keresztény vállalat bajbajut, a szocialista és radikális sajtó a legnagyobb örömmel fujja a hallal. Egyetlen fillért sem juttatnak a vallásalapból sajtócélokra. Ismételtén kijelenti, hogy a vallásalap kezelése a legszabályosabban történik.

A magyarság ügyének tesz szolgálatot, ha előfizet a nyolcoldalas „DELBÁCSKA”-ra!

Odeon nov. 28—29.

HAROLD LLOYD

„Felhőkarcoló szerelem” című vígjátéka.

KISEBBSÉGEK

(—) Amikor Pop Csicsó ur mindent visszavon. Néhány nappal ezelőtt a Délbácska is hírt adott arról a budapesti interjuról, amelyben Pop Csicsó István bukaresti nemzetgyűlési képviselő, a román parlamenti ellenzék egyik oszlopa, szigorú kritikát mondott a román kormány kisebbségi politikájáról. Az interjút természetesen közölték az erdélyi magyar lapok is. Az „Universul“ hasábjain most Pop Csicsó mindent letagad, azt is, hogy Budapesten járt, s hogy a kellemetlen helyzetből szabaduljon, többek között ilyeneket is állít:

— Románia kisebbségi politikáját magasabb államérdekek (?) vezetik, s nem gondol, de nem is gondolt arra, hogy a kisebbségeket elnyomja. Ha mi megértjük és tiszteletben tartjuk a kisebbségek jogait, a kisebbségek kötelesek lojalitást tanúsítani amaz ország iránt, amely minden tekintetben garantálja minden egyes állampolgárának szabadságát. Romániában a magyar kisebbségnek több szabadsága van, mint a magyaroknak Magyarországon. (?) Ez az igazság s ezt egyetlen jóhiszemű ember sem vonhatja kétségbe.

A „Brassói Lapok“, amely budapesti nyilatkozata után lelkes hangon vezércikkben közönte a képviselőt, most, hogy Pop Csicsó visszavont mindent, kijelenti, hogy — visszavonja a vezércikkét...

() Az „ember tragédiája“ szlovákul. A Kassai „Az Est“ írja: Nekünk, szlovenszkoí magyarságnak mindig sajnó fájdalom és lelkünkbe maró szomorúság a szlovenszkoí magyar színészet ügye. És mindig a keserűség fájó érzése szorítja a torkunkat arra a gondolatra, hogy a hozzá nem értés rosszindulatú ösztökélésére és tulzolt sovinizmusból illetékes helyen gáncsot vetettek a magyar kultúra amugy is nehezen gördülő szekere elé és a magyar színészen kedvezőtlen beosztásával újabb keserves kálváriajárára kényszerítették az itteni magyar színészetet. De azért mégis méltányolni tudjuk a szlovák színház igazgatójának azt a megértő törekvését, hogy a másik oldalon nemes buzgalommal igyekszik elősegíteni a magyar-szlovák kulturaközlekedés ügyét.

Ezt bizonyítja legalább az is, hogy a sok könnyű fajsúlyú magyar operett után, most mélyére nyult a magyar irodalom kincses házában és szakértő kézzel kibányázta onnét a magyar drámai irodalom büszkeségének, Madáchnak halhatatlan művét, a zengzetes nyelvű magyar drámát: Az ember tragédiáját. Az előadás fényesen sikerült és az egyetemes kultúra ünnepévé avatta az a megértő törekvés, mely színpadra hozta ezt a magyar drámát. Hviezdoslav kitűnő fordítása, a dráma pompás interpretálása és a rendezés ötletes és művészi artisztikussága már csak kiegészítették és tökéletessé tették a jól sikerült estét.

(—) A magyarok bejövetele Mikolára. Szatmárról jelentik: A szatmári sziguranca szemfüles detektívjei nemrégiben letartóztatták Osztróvszky Kázmér földbírtokost, akinél a következő „okmányt“ foglalták le:

„Én, Osztróvszky Kázmér életemmel és vagyonommal biztosítom, hogy a közeli napokban beérkező magyar csapatok bevonulása esetére megfelelő mennyiségű élelmet, élelmet és minden egyéb szükségeményt beszerzek, a csapatok jó ellátásáról mindenképpen gondoskodom.“

A román nacionalista lapok oldalas cikkeken tárgyalták a „magyarok bejövetelét“ és a „leplezett összeesküvést“, amikor egészen váratlanul kiderült, hogy az összeesküvő nemrég szökött meg a nagyváradi tébolydából. A román lapok munkatársai azért hideglelést kapnak, ha a „nagy szenzációt“, vagy a magyarok bevonulását emlegetik előttük...

Kisebbségi nyelvünket védelmezi az, aki új előfizetőt szerez a „DELBÁCSKA“-nak

PÁRIS RÉMNAAPJAI

A Szajna rémes áradása — Irtózatos földrengés — Az Eiffeltorony, Notre-Dame, L'Ara de Triomphe romokban — Rettenetes tűzvész — Egy fakir rémes jövendölése az 1926-ik évre

A francia főváros izgatottan tárgyalja azt a jövendölést, amelyet egy Párisban tartózkodó indiai fakir, Thakya-Kan mondott az egyik francia újság szerkesztője előtt. A jövendölés szinte háborzongó színekkel festi a franciák kedvelt fővárosának jövő évben bekövetkezendő sorsát.

A fakir titokzatos műszere

A fakir egy régi, ódon házában lakik. Az előszobába lépve, amelyben titokzatos félhomály uralkodik, hirtelen felgyúl egy lámpa s európai ruhában, olajbarna arccal, villogó fekete szemekkel, turbánnal a fején egy ember áll előttünk, aki kérdéseinkre tört francia nyelven kijelenti, hogy a fakir azonnal jön. Később tudjuk meg a fakirtól, hogy ez az európaiasan öltözött hindu Hatma, a fakir szolgája.

Rövid várakozás után a szolgálja neszele nélkül kinyit egy ajtót s bennünket betessékel. Előttünk áll a fakir sötéten villogó fekete szemekkel, bő fehér hindu öltözetben. Egy különös gépezet elé vezet bennünket, amelyen titokzatos össze-visszaságban ismeretlen eszközök láthatók, közepén egy ezüst lemez, amelyen a fakir vízióinak a képét is láthatja. Az egész műszeren nikkel és üveg az uralkodó. A velünk levő orvoshoz figyelmeztetőleg mondja: „Uraim semmihez se nyúljanak, mert életükbe kerülhet.“

Thakya-Khan a jósláshoz készül

Hatma, a szolgálja, masszírozni kezdi a fakir arcát, nyakát s a test az asztalon, melyen fekszik, lassan kinyúlik. A szolgálja a masszázst meggyorsítja, titokzatos jeleket ír le a levegőben, a fakir mozdulatlan lesz, szemei lecsukódnak. Majd egy mély sóhaj ad s azután a halott merevségét öli magára. A szolgálja felhagy a munkával. A szobában mély csend uralkodik. Az orvos az érverést számlálja... A légzés megszűnik. Hatma megdörzsöli ura homlokát, mire az kinyitja szemét, mely révetegen bámul maga elé, azután leszáll az asztalról s minden segítség nélkül leül az ezüstlemez mögötti székre. A világosság kialszik. Az ezüstlemez foszforeszkáló fényt bocsát ki magából s a lemezen magán titokzatos árnyképek futkosnak. A fakir ismeretlen szavakat mormol, hangosan felkiált, azután érthető, bár gyenge hangon beszélni kezd.

Lélegzetvisszafojtva hallgatjuk

„Látom... 1926. Félek... de beszélnem kell... Boldogok, akik 1927-et megérik. Az 1926. év elég jól kezdődik. A helyzet mindenütt megjavul, a bizodalom visszatér. Mennyi élvezet! Mennyi hiábavalóság!“

Egy hatalmas hajó... Honnan jön? Amerikából. Mindenki boldog rajta. A meg egyezéseket mind aláírták. Az élet rendes mederben folyik már.

Ime február vége. Az egész világ Páris felé fordul. A hatalmas városban száműzve az öröm. Az utcák kihaltak. Egy-egy járókelő gond terhes arcát látom. Fél. Mitől? Páris, a szép Páris víz alatt áll. A Szajna hatalmas hullámokban fut végig rajta. Az ár percről-percre nő. Place d'Italie teljesen víz alatt. A házak összedülve. Holttettek... nagyon sok holttest...“

A tudósok kutatják e csapás eredetét, de tehetetlenek s tanácstalanok. Soha nem látott áradás pusztítja a várost, amelynek inkább természetfeletti jellege van. Nincs más hátra mint elpusztulni...“

De ime visszatér a vidámság. A városban csoportokba verődve nézik az áradást és a pusztítást. Egy kiáltás hallik mindenütt: az ár esik, a Szajna visszamegy. Az élet lassan vissza-

tér. Soha ilyen alacsony nem volt.

A hatalmas áradás és az utána bekövetkező apadás egy hatalmas bekövetkezendő földrengés előjele. A párisiak idegzete még nincs eléggé próbára téve.

Tizenöt nappal később... Március 16. A nap olyan forron süt mint nyáron. Leszáll az est s azután jön a rózsásujjú hajnal... Ennek a napnak nincs hajnala... A nap sűrű ködbe burkolódzott. Távoli ismétlődő dübörgések. Kétségtelenül zivatar. Lehetetlen, hiszen a dübörgés irtózatos. Nem, nem akarok látni... De igen, látnom kell...“

Az ezüstlemez borzalmas titka

A fakir olyan rémes hangon sóhaj, hogy a hideg borzongás fut végig rajtunk, azután folytatja:

„Házak dőlöngnek. A rengés olyan irtózatos, hogy alapjukban megrendíti őket. A népek hiányos ruházatban futkosnak az utcán. A lökések percről-percre erősödnek. A falon nagy repedések támadnak, a házak irtózatos dübörgéssel összeomlanak s a városban rémesen fut végig a kiáltás: Földrengés.“

Rémes s velőtrázó robbanás. A gázgyár felrobbant. Mindenütt menekülők, kik a szabadba rohannak, hogy dűledező házaktól menekülhessenek. Sok helyen már hatalmas tűzvész dühöng...“

A Louvre romjai alól, egymást gyilkolva s a fenyegető veszéllyel mit sem törődve, megvadult embertömegek hordják a gyémántokat és drágaköveket. Ekkor egy eddignél hatalmasabb rengés következik s az Eiffel torony meginog, derékszögben meghajlik s azután az embertömege zuhanva véres huspépet készít maga alatt vérfagyasztó kiáltástól kísérvé.

A Szajna szigetei mint a hajók úgy himbálódznak. A Notre-Dame összeomlik s tornya a kórházra zuhan. A betegek közt szivettépő jelenetek játszódnak le.

A Sz. Lázár pályaudvar lángokban áll. A földalatti tó, melyen az Opera áll, hirtelen megdagad s elárasztja az egész környéket. Sz. Agoston temploma kettészakad. A városháza tűz martaléka lett. L' Arc de Triomphe romokban hever.

Dél van. Pár óra telt el az első rengés óta s mi maradt a gyönyörű városból? Romhalmaz, füstölgő romok. A sebesültek rémes nyögése, kóbor kutyák rémes vonítása s a fosztogató banditáktól menekülők segélykiáltása tölti a levegőt.

A vidékkel közlekedni nem lehet. Egyetlen rémes hírt bírt leadni utolsóként a táviró: Az auvergnei vulkánok teljes működésben vannak. Nincs vonat, nincs táviró. A rádió állomás elpusztult. A repülőgépek a tűz és robbanás martaléka lőn. Hányan maradtak életben a párisiak közül? Talán tízezren... A város úgy elpusztult, hogy soha fel nem épül többet.

De ime egy új látomás: Az éjszakai sarkon egy új világ... A jégén virágok nyílnak...“

A fakir elhallgat. A világosság kigyullad s Thakya-Khan az orvos és szolgálja segítségével lassan magához tér. Kérjük, hogy fejezze be a legutolsó látomást. „Milyen látomást?“ kérdi. „Nem emlékezem semmire sem s csak akkor folytathatnám, ha újból delejes álomba esnék“ válaszolja a fakir.

Bucst veszünk s háborzongva gondolkunk arra, vajjon mit hoz az 1926. év Franciaországra?

(i. r.)

Apollo nov. 28—29-én.

Óriási attrakció!

Virrasztanak a fegyverek

Claude Farrère „Veille d'Armes“ című regénye nyomán világszenzáció 6 felvonásban. Főszerepben: NINA VANNA, a „Casino de Paris“ csillaga.

Készülőben a noviszádi Monte Carlo

Nagyszabású játékkaszinót alapítanak Noviszádon

Hivatalosan is bevonul a rulett és a bakkarat a dunaparti metropolisba -- Egy palota sürgős megvételre keresetlik -- Kikből áll a rulett-részvénytársaság? -- Állítólag megszerezték már az előzetes játszási engedélyt

Kétmillió dinár: a játékkaszinó első kiadása

A kislányok körül leleplezett Szerelme Vására után alig egynéhány nappal a „rohamosan fejlődő” Noviszád újabb bizonyosságát készül adni annak, hogy az utóbbi évek során valóban nagyvárosi nivóra sikerült emelkednie. Az Ur 1925. esztendejében, adók, munkanélküliség, fizetésképtelenség, csőd és nyomor ezer gondoljait közepette, pontosan a királyi adóvégrehajító árnyékában leégett kereskedők, panaszkodó iparosok és kopláló családapák vigasztalására be fog vonulni Noviszádra Fortuna istenasszony hivatalosan fémmelzett temploma, a

Jatékkaszinó

és benne a hírhedt rulett társaságában az ördög bibliájával üzött raffinált szerencsejátékok minden változatban. Még csak ez hiányzott, mondhatná a gondoktól elgyötört kispolgár. A bakkarat, a rulett, a chemin de fer és a többi. Az alapítók azonban nem ezt mondják. Az alapítók úgy látják, hogy ez az intézmény feltétlenül „hiányt fog pótolni”. Egy kulturális intézmény lesz, amely missziót fog betölteni. El fogja simítani a nemzetiségi, faji és felekezeti ellentéteket, mert Mammon palotájában nem tesznek különbséget azok között, akik tömött pénztárcákkal áldozatot jönnek bemutatni. A crupier hihetőleg nem fog egyetlen nyelvhez ragaszkodni, s a készülő palota folyosóin úgy hiszik, sohasem lesz módunkban azokat a figyelemzestető táblákat olvasni, amelyek a dunaparti metropolis egyetlen, de annál zsufoltabb állami

A belügyminiszterium állítólag már kiadta az előzetes játszási engedélyt

Az érdekelt urak, a leendő noviszádi játékkaszinó alapítói között már hetek óta, szinte megszakítás nélkül tárgyalások folynak. A „nagyszerű ötlet” dus haszonnal kecsegtet, s ma már minden irányban megvannak azok az összeköttetések, amelyek a terv jövőjét biztosítani látszanak.

Kik az alapítók?

Egy ismertnevű földbirtokos, több gyáros, néhány noviszádi és szubotícai pénzember, egy kijárási hírhedt beogradi pénzember, egy noviszádi kereskedő. Hogy ezeken kívül még kiket vontak be a tárgyalásokba, azt nem sikerült megtudnunk, miután a megbeszélések egyelőre a legnagyobb titokban folynak. Tekintettel arra, hogy a játékkaszinó minden mástól eltekintve tekintélyes jövedelmet biztosít az államnak is,

a konzorcium kétmillió dinár letébe helyezése ellenében állítólag már megkapta az előzetes játszási engedélyt.

Miután a törvény nem tiltja — a hivata-

Eddig mindössze két játékkaszinó működik az SHS királyság területén

Jugoszláviában ezidőszent csak két játékkaszinó van működési engedélyre, a crkvenicai „Therapia” szállodában lévő „Casino d'Etrangers”-nak és az olasz határon levő zamenti kaszinónak. Mindkét helyen óriási összegekben folyik a játék, a közönség egyaránt hódol a rulettnek, a bakkaratnak és a chemin de fernek. A crkvenicai játékkaszinó leginkább nyáron folytatja működését, míg a zamenti kaszinó az egész szezonban, tehát télen is a játékosok rendelkezésére áll.

A két játékkaszinó óriási összegeket fizet az államnak játékadó címén. S bár a kereset több mint 50 százaléka vándorol az állampénztárba, a bérlek mégis horribilis összegeket keresnek. Amikor a múlt évben a kormány a „Pistolett” játékot engedélyezte, az engedélysek napi tízezer dinárt fizettek adó címén,

közpörháza minden helyiségében az államnyelv kizárólagos használatát követelik. A noviszádi játékkaszinó — szabadon Montecarlo után — nemzetközi intézménynek készül, amely programja jegyében fajra, nemzetiségre, osztályra és felekezetre való különbség nélkül fogja áldozatait szedni. Hiánypótló lesz ez az intézmény a mi véleményünk szerint is. De ki fogja a hiányt pótolni azoknál, akik ebben a leendő játékkaszinóban fognak elbucszni a saját pénzüktől, esetleg a mások pénzétől. Valóban „szerencsésnek” tartjuk ezt az ötletet, mégis, nem mulaszthatjuk el rámutatni arra a veszedelemre, amely teljes anyagi és erkölcsi romlással fenyeget mindenkit, aki egy ilyen, vagy hasonló intézmény környékére téved. *Noviszádon nem lehet megkoppasztani útutató, milliókkal rendelkező és hivattá szerencsésnek unatkozó idegeneket.*

A noviszádi játékkaszinó csalóka fénye a havi fizetéssel szivdobogva szerencsét próbáló kishivatalnokra, pénzzavarral küzdő kereskedőkre, szombatesti mámorban uszó könnyelműekre, néhány hetyke dzsentíre, egy-két félben hagyott földbirtokosra és még ennél is kevesebb hivatásos gazdagra vetheti ki hálóját. Európa nemzetközi rang- és pénzarisztokráciája nem fog eljönni Noviszádra, hogy sprengolja az „Első Szabadalmazott Noviszádi Rulettbarlang” kaszinóját. A kispénzüek megkoppasztására és a fixfizetésen próbálkozók tönkretételére pedig semmi szükség.

los formások betartása mellett — a játékkaszinó felállítását, s mert az ország területén a mai napig mindössze két hivatásos szerencseház működik, az engedély kiadásának valószínűségében alig van okunk kételkedni.

Házat vásárol a részvénytársaság.

Megbízható helyről szerzett értesülésünk szerint a konzorcium eredetileg azzal a tervvel foglalkozott, hogy a Limánon telket vásárol és ott több milliós költséggel erre a célra egy pompásan berendezett palotát épít. A Limán azonban kevésbé forgalmas hely, utjai majdnem használhatatlanok, messze van a város központjától és este még annyira sincs kivilágítva, mint mostanában Topolya nagyközség, ugys mint járási székhely. Ezt a tervet elvetették, s a konzorcium tagjai most egy *Főtéri palota megvásárlásának gondolatával foglalkoznak.* Mi a magunk részéről inkább a Futaki-ut külső részét mernők ajánlani. Esetleg azt a magányos villát, amely olyan sokat szerepelt a noviszádi kislányok ismeretes botrányában. Ahhoz ugyanis közelebb fekszik a temető...

mindamelltt bőven fedezték költséges kiadásait és súlyos ezeket kerestek. A crkvenicai kaszinó is kitűnően bevált, hiszen a szezonban átlag kétezer vendég keresi fel naponta. A legtöbbjük a rulett asztal mellett foglal helyet, ahol, óvatosan játszva, a legkevesebb veszteség érheti a játékost. Ellenben a bakkaratnál hatalmas összegek usztak el estenként. Voltak olyan kártyacsaták is, amikor a pinka nem kevesebb, mint 100.000 dinárt keresett egyetlen játékestén.

A belügyminiszterium engedélyre bizonyos korlátozásokhoz kötötte a működési koncesszió engedélyezését. Miután minden játékkaszinó tulajdonképpen csak az idegenek kizsákmányolását vette műsorába, szigorúan arra kell ügyelnie, nehogy a kaszinó működési helyén lakó polgárok is hozzáférhessenek a játékkaszinóhoz.

E célból külön figyelemzestető táblákat alkalmaznak a kaszinó minden helyiségében a következő felirattal:

A helybeli lakosoknak szigorúan tilos a belépés

A felügyeletet egy detektiv gyakorolja, aki minden belépő játékost igazol. Mi sem természetesebb, hogy a korlátozásokat mindenki, aki csak tehet, kijátszotta. A helybeli lakós egyszerűen valamelyik barátja igazolványával lépi át a szentély küszöbét, nem törődve az ugynevezett szigorú ellenőrzéssel. A detektiv is szemet huny, ha arról van szó, hogy egy „előkelő” helybelinek jutott eszébe a kártyaasztalnál szerencsét próbálni.

Noviszádon természetesen teljesen lehetlenné lesz téve az ellenőrzés, hiszen a 40.000 lakosságú városban szinte abszurdum minden egyes embert ellenőrizni. Az új kaszinó tehát nemcsak az átlag napi ezer emberre tehető idegen egy bizonyos hányadával számolhat, hanem a leginkább Noviszád városából rekrutálódó játékosokra alapíthatja nagyszabású forgalmát, amely bizonyára nem fog elmaradnia és estenként „telt házakat” fog vonzani.

Mi a rendőrség véleménye?

A „Délbácska” munkatársai érdeklődött a novisádi rendőrségnél a játékkaszinóval szemben elfoglalt álláspontja ügyében és a következő információkat kapta:

— Ha a játékkaszinót a belügyminiszter engedélyezi, a rendőrség nem avatkozhat be. Egyszerűen el kell tűrni a nyilvános hazárdjátékokat, ami pedig nem lesz más, mint folytatása és nyilvános szankcionálása az eddig tomboló titkos hazárdjátéknak. Tudvalevő ugyanis, hogy Noviszádon nagyon sok zárt helyen, privát lakásokban és klubokban óriási mértékben folyik a játék, amit mindezekig nem sikerült megakadályozni.

Pedig szigorú utasításunk van arra, hogy lehetlenné tegyük a játékszenvedély tombolását. De olyan titokban és annyira exkluzív helyen folyik a játék, hogy nem tudunk vele megbirkózni.

Társadalmi akció a játékkaszinó ellen

Munkatársunk több előkelő helyen érdeklődött a játék bankra vonatkozólag, s bár egyes urak nem akartak színt vallani, a legtöbbjük a legnagyobb megbotránkozás hangján nyilatkozott a szerencsétlen tervről.

— Társadalmi akciót kell indítani a közönség ilyenfajta kizsákmányolása ellen. Nem tűrhetjük, hogy Bácska békés polgárainak családi életét dúlja fel a játékszenvedély. Nem elegendő szenvedett már a középosztály és az intellektuel elem a sok gazdasági csapás alatt? Most még csak az kellene, hogy játékkaszinót alapítsanak Noviszádon! Ez a közérkölc legközönségesebb sárbatiprása, nem más mint hatóságilag szankcionált hazárdjáték, amely számtalan ember pusztulását fogja előidézni. Most már arra lehetünk elkészülve, hogy az öngyilkosok rubrikája napról-napra szaporodni fog, hogy a családok és sikkasztások egész légiója kerül a büntető hatóságok elé. A Bácskában amugys tombol a játékszenvedély, de ameddig titokban csinálják és a hatósági büntető szankciók riasztó hatással vannak a játékosra, nem olyan veszélyes mint amikor nyilván, korlátozás nélkül, mindenki személtára hódolhatnak a játék ördögének. Feltétlenül össze kell fogni minden tisztességes embernek, hogy a terv megvalósulását megakadályozzuk. Ha a magyar kormány, amelynek pedig súlyos milliókat kínáltak svájci frankokban; a legerélyesebben tudta visszautasítani egy külföldi

pénzesoport hasonló prozódóját, ami kormányunk sem vállalhatja a felelőséget a botrányos és előreláthatóan súlyos következményekért, amelyeket egy játékbarlang felállítása maga után vonna.

Legyünk már tisztában azzal, hogy csak tisztességes, becsületes és szorgalmas munkával biztosíthatjuk saját léteérdekeink jövőjét, hogy csak egyenes úton juthatunk a gazdasági konszolidációhoz, minden görbe és más úton haladó megoldás, amely Novisad gazdasági életét új levegőhöz akarja juttatni kaszinók felállításával és egyéb szelmalmosságokkal, nem más mint a város polgárságának teljes romlása és elzülése. Erre pedig semmi szükségünk sincs, még arra való tekintettel sem hogy a kaszinó alapító tagjai igen előkelő és ismert novisadi uriemberek.

Beregi Oszkár harca a dollárokért

Amikor a nézőtérre gyermeket szoptatnak. — Beregi Oszkár és Tökés Anna vendéglátása East Chikágóban.

Egy chicagói magyar, aki elment az amerikai magyar színtársulat előadására, írja az alábbi levelet. A színlap a „Kuruzsló” című színművet hirdette, Beregi Oszkár és Tökés Anna felléptével.

A chicagói Grand Hotel halljában akadtam rá Beregi Oszkára, kit évek óta nem láttam. Kissé törődöttnek találtam. Azt mondta, hogy nem tud nyugodtan pihenni „köpöládának” keresztelt szállodájában az örökös zaj miatt.

Beregi egy esajnáló tekintetét vetve szállodájára, beült Németh József volt pesti fotográfus autójába, mellyel átlag 40 kilométeres sebesség mellett kirepültünk egy rövid ebédre. Innen aztán Beregit kiszállítottuk East Chikágóba, mely több, mint 40 km. távolság. Itt játszott Beregi este s megelőzően próbálni akart. Szabó-Hallnak hívják azt a helyiséget, melyben a magyar színtársulatok játszani szoktak. Megérkezésünkkor a társulat tagjai türelmetlenül várakoztak Beregire a Hall kis éttermében, mely Soroksár egy kisebb vendéglőjének felel meg, néhány fehérterítékű asztalával.

Hét óra után a közönség is gyülekezni kezdett abban a táncteremben, melynek végén műkedvelői színpadocska van összetákolva. Az ajtóban a társulat managerjének, dr. Winternek a felesége; Dobó Böske színművész nő szedte a jegyeket, akár csak egy magyar falun.

Dicséretére legyen mondva az eastchicagói magyarságnak, nagyon szép számmal jelentek meg a „Kuruzsló” előadására, ami azért meglepő, mert Amerikában csak operett vonz közönséget. Az előadás kezdete előtt felmegyek a színpadra. Hát uramfia, a „Kuruzsló” berázmázott diplomája egy műkedvelő által festett erdő ösvényére van rászögezve, miután ennél az egyetlen erdei háttérnél egyéb díszletük nincs. Megindul az előadás. Elég csendben figyelik Beregi zengő organumát és Tökés Anna meleg drámai beszédét. Eltekintve attól, hogy a háttérben egy-két gyerek színes ballonokkal szórakozik, míg az elsősorban a mama megszóptatja kisgyermekét, hogy bögséssel ne zavarja az előadást. Mi már ezt megszoktuk. Beregit egy kissé zavarja ez az érdekes miliő, de ha a csecsemő nem volna itt, akkor a mama és a papa sem volna itt s ez veszteséget jelentene. Ez már így van berendezve Amerikában. Még egyleti gyűlésen is láttam gyermeket játszózni, mert a szülő nem bízhatja őket senki másra, a cseléd meg itt ismeretlen fogalom.

Midőn a függöny utolsó gördül s a közönség készülődni kezd, az eastchicagói manager a színpadról kihirdeti, hogy a Pannonia-Hallban bankett lesz.

Ez csak egy este. Es ilyen minden este, melyen keresztül kellett mennie a vendégszerplő művésznek. De hát a dollárért sok mindent meg kell tenni itt Amerikában.

Olvassa a Délbácskát!

HIREK

A minisztériumban voltam

Bekopogtam a zöld tapétás ajtón. Micske nagysága kinézett és így szólt:

— Izvolite?
— A kegyelmes urral szeretnék beszélni.
— Rögtön, várjon egy picit. Megkérdezem a mamát, hogy szabad-e?
— De én nem a mamával, hanem a papával szeretnék diskurálni.
— Az mindegy. Most a mama a papa és a papa a mama. Különbözn beszélek a Li-lihez.

— Hát ez kicsoda?
— Ez a hugom. A személyi titkár helyettese.

— Hát a személyi titkár kicsoda?
— Én volnék.
— Vagy úgy. És ki most a miniszter úr helyettese?

— Az Ivica nővére.
— Kicsoda?
— Hát nem tudja? Sógorom feleségének kisleánya. Most lesz 15 éves.

— Ajnye de bájos lehet. Igazi cuki. És ő helyettesíti most a minisztert?

— Ó hát. Különbözn a Rezika nagyon dühös lesz magára.

— Kicsoda?
— Nagybátyám unokahugának nagynénje. Ő most az elnöki osztály vezetője s nála kellett volna jelentkeznie.

— Nagyon sajnálom, hogy nem ismerem ön nagyságát, de majd pótolni fogom.

— Aztán itt van a sógorom unokabátyának testvérhuga, aki nagynénem első urának testvéröccsét vette el. Ez a nácselnik.

— Roppant érdekes. Hát még ki van itt?
— A papa dédunokájának nagymamája, a mamám unokaöccsének nagynénje, a sógorom menyaszonyának fivére, a kisleányom babájának sógoröccse és az uram unokafivérének anyai részről nagymamája és apai részről keresztkomája.

— Hát még?
— Az öcsém, a bátyám, a Vladimir, a Rodolyub, a Stefica, az Ivica, a fiam, a leányom, a hugom, a Rézi, a Juci, a Lili, a Pali, a Cuci és a Muci, a Puci és a Smuci.

— Nagyszerű!
— Aztán a sógorom három leánya és négy fia, az öcsém két leánya, a bátyám öt fia, a papa hat leánya és a nagybátyám nyolc fia.

— És mindnyájan bevannak osztva a minisztériumba? Az egész familia?

— Ugy bizony. A papa nagyon szeret bennünket. Még a kis Ivicát is kinevezte.

— Hát az hány éves?
— Decemberben lesz négy éves.
— És mi lett belőle?

— Tudja, a gyerek nagyon szereti a képeket. Rajong a képes albumokért, a lovakért, tehenekért és indiánokért. És miután itt nincsenek ilyen képek, a papa kinevezte a szépművészeti osztály főnökévé. Ott aztán biz gromboj nézheti a képeket.

— Nagyszerű ötlet. Gratulálok. Valóságos csendélet. Családi kör. A legszorosabban tartozik a közoktatásügyhöz. És mikor beszélhetek a miniszter urral?

— Majd ha mindnyájan kibeszéltük magunkat. Most családi tanácskozás folyik, nem érünk rá. Majd jövőre!

— Ljubim ruke. Vera u Boga i seljačka sloga. Zbogom. K. A.

1925. November 28. Szombat

Római katolikus: *István ap.* Protestáns: *Stefán.* Gör.-keleti: *Gurian.* A nap kel reggel 7 óra 22 perckor, nyugszik 4 óra 13 perckor. A hold kel 15 óra 41 perckor, nyugszik 4 óra 47 perckor. Nemzeti Színház: Nebántsvirág. Apolló mozi: Virrasztanak a fegyverek.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Országunkban az idő hirtelen megváltozik, de mindazonáltal télies marad. A szelek csak rövid ideig szünetelnek, majd hirtelen irányt változtatva, megélelnkülnek. Keleten kiderül, de csak rövid időre. Éjjeli fagyok 6-7 fokkal a fagypontra alatti. Később köd és újabb hóesés.

— **A novisadi lövészegegyesület** pénteken december hó 4-én d. e. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart a „Három Korona” szállodában, amelyre valamennyi tagjait ezúton meghívja. Elnökség.

— **Lemondott a sentai Lloyd elnöksége.** Sentáról jelentik: A sentai Lloyd egész vezetősége tegnap beadta lemondását, amit azzal indokolt, hogy a sentai kiméletlen adóvégrehajtás elhárítására megindult minden akció eredménytelenül végződött. A Lloyd vezetősége, miután nem tudta a kereskedelem érdekeit megvédeni, céltalannak tartja, hogy továbbra is az egyesület élén maradjon és ezért határozta el magát a lemondásra. A sentai Lloyd december 14-én fog új elnökséget választani.

— **Adományok.** A nyugdíjas állami tisztviselők országos szövetsége novisadi szekciójának gyorssegély alapja javára ma a következők adakoztak: Komlós és Székely 50, Koródi i drug 50, Maxim Bader i drug 50, Lövenberger A. 50, Eugen Klein 30, Matanovics 40, Pilišcherné 10, Alexander Klein 10, N. N. 20, N. N. 20, Schlotter Oszkár 10, özvegy Starkné 10, Löwy Máttyás 30, Eckstein 30, N. N. 20, Bracska Mojzes 20, Knippl 10, Mikes 10, Michels gyógytár 50, G. M. 20, N. N. 20, Mockó i drug 10, Dietzgen Imre 50, Brittig 20, Geiger Hilda 20, Alexander Guttmann 20, Huszár Károly 20 dinár. Róth Manó és fia cég három gyermeket fog a karácsonyi ünnepek alkalmából felruházni. A fenti adományokat, valamint azokat, amelyeket lapunk legutóbbi számában nyugtáztunk, Srahól Rózi, özvegy Romtőviné és özvegy Kissné gyűjtötték.

— **Az adventi magatartás Bécsben.** Bécsből jelentik: Az államrendőrség bécsi kapitánysága, a katolikus egyesületek, intézmények és plébániák együttes kérelmére, a nyilvános zenés táncmulatságok tartását az advent idejére, november 28-tól december 25-ig bezárólag betiltotta. A tilalom nem vonatkozik s tudományos előadásokra és olyan hangversenyekre, amelyek táncmulatsággal nincsenek egybekötve.

— **Meg akarják szüntetni a külügy-minisztériumot Ausztriában.** A szociáldemokraták által részvénypanamával vádolt Mataja Henrik dr. távozása befejezett dolog. A koalíciós képviselők között igen sok hive van annak a tervnek, hogy ne töltsék be a külügy-ministeri tárca megszüntetése ellen.

— **Hivatalos kiküldetésben érte a halál.** Rimschneider Emil, postagazgatósági titkár hivatalos kiküldetésben e hó 25-én Cernára utazott, hogy az ottani postamestert az ujonnan bekapcsolt távbeszélő központ kezelésére és a számadás tétel vezetésében kioktassa. Másnap 26 án déli 12 órakor a közben, hogy a postamestert oktatta szélhűdés érte és 27-én éjjel meghalt. Az elhunyt kiváló tisztviselő volt és halála érzékenyvesztést okoz a novisadi postagazgatóságnak.

— **A villamos bérletek megújítása.** A villamos telep közli, hogy ezentul a 150 dináros, vörös bélyeges az összes szakaszokon érvényes, az egyvonalra érvényes zöld bélyeges és az ötven dináros tisztviselői bérleteket nem kell a villamostelep irodájában megújítani, hanem lehet a „Putnik” menetjegyirodában is.

— **Nemzetközi kiállítás lesz Philadelphian.** Newyorkból jelentik: Az Észak-amerikai Egyesült Államok megszületésének százötvenedik évfordulóján Philadelphian nagyarányú nemzetközi kiállítást nyitnak meg.

— **Stinnesék koldusbotra jutnak.** Bécsből jelentik: A Stinnes koncern felszámolása azzal a váratlan fordulattal végződött, hogy a nemrég óriási vagyonnal rendelkező család a felszámolás lefolytatása után teljesen vagyontalanná válik.

— **Izgalom a budapesti egyetemen.** Budapestről jelentik: A budapesti központi egyetemen az első emelet harmadik számú tanteremben az előadásra érkező diákok, a tanterem keresztjét összetörve a katedrán találták. Az ismeretlen tettesek, akik a keresztet összetörték, leszakították a falról a nemzeti hiszekegy plakátját és azt is összetépték. Az egyetemi ifjuság körében futótűzként terjedt el a vallás- és nemzetellenes merénylet híre és a diákok izgatottan tárgyalták az eseményt, amelyet jelentettek a dékának. A dékán azonnal elrendelte a szigorú vizsgálatot. A Verbőczy bajtársi egyesület lezárta az egyetem kapuját és mindenkit le akart igazoltatni, hogy a tetteseket kinyomozza, a dékán azonban kinyitatta a kapukat. A diákok között egyre izgatottabb lett a hangulat, amely később fenyegetővé vált a diákokkal szemben, akik között a tettest gyanították. A kapuk kinyitása után az ingerült hangulatra való tekintettel a zsidó diákok elhagyták az egyetemet, hogy elejét vegyék az esetleges inzultusoknak. A kereszt és a nemzeti hiszekegy meggyalázoinak kinyomozására a legszigorubb vizsgálat folyik. Az egyetemi botrány ügyében a Magyarország tudósítója felkereste hivatalában dr. Szentmiklóssy József rektort, aki a következőket mondotta: Amikor ma délelőtt jelentették a páratlan botrányt, azonnal rendelkeztem, hogy a legszigorubb vizsgálatot indítsák meg. Kihallgattuk a szolgaszemélyzetet, a kapust és már az eddig kezelt adatok alapján reméljük, hogy az egész ügyre rövidesen világosság derül. A nyilvánosság számára azokat az adatokat, amelyek remélni engedik, hogy rövidesen meg fogjuk tudni, hogy kik követték el a botrányt, éppen a nyomozás érdeke miatt nem közölhetem. Ertesülésünk szerint a Verbőczy bajtársi szövetség nagy demonstrációra készül a hármasszámú terem meggyalázása miatt. Véleményünk szerint a botrány tervszerű munka eredménye, amelyet az ellentétes politikai véleményű egyetemi hallgatók készítettek elő véleményük demonstrációjával.

— **Vakmerő lopás.** Kremer Dániel novivrbászi hentes üzletébe egy 13 éves stari- vrbászi fiú betört és onnan nagyobb mennyiségű pénzt ellopott. Am a tulajdonos észrevette a délelőtt 11 órakor dolgozó csemétét és utána szaladt. A fiú látta, hogy tettét felfedezték futásnak eredt és a lopott pénzt futás közben szétszórta. Kremer a fiút elfogta és átadta a rendőrségnek.

— **Tűz Verbászon.** Pénteken reggel fél hat órakor kigyulladt a novivrbászi község háza melléképülete. Ezen épület szárnyban vannak elhelyezve a rendőrségi zárkák, valamint az előfogatosok szobái. Az épület padlásán a községh tulajdonát képező széna és szalma volt elhelyezve. Ezen könnyen gyúlékony anyag lángot fogott és a nagy szélben a melléképület leégett. A kár nagyrésze biztosítás révén megtérült. A tűz keletkezése eddig ismeretlen.

— **Vakmerő kabáttolvaj.** Tegnap délelőtt 8 órakor Juhász Mihály sofőr autójával megállott a Deák-utcában és vizet töltött a hűtőbe, kabátját pedig az autóra tette. Mikor elkészült munkájával, fel akarta venni télikabátját, de ez már nem volt ott. Keresni kezdte, hogy ki vihette el kabátját és észrevette, hogy két egyén megy a Primorska-utca felé, azonnal utánuk ment autójával és meg is találta kabátját, amelyet az egyik azonnal magára is vett. Juhász a kabáttolvajt felültette autójára és bevitte a rendőrségre, ahol azt mondta, hogy Krucsevics Gyura 32 éves zagrebi lakatos. A rendőrség letartóztatta és átadja az ügyészségnek.

— **Zátonyra futott egy dunai hajó.** Budapestről jelentik: A DDSG Josef Carl nevű gőzöse november 26-án felfelé menőben Fadd-Tolna alatt a kőhányáson léket kapott. Az utasokat és árukat a MFTR Szent István nevű személygőzöse vette át és szállította Budapestre. Utasokban és áruban semminemű kár nem esett, a hajó kijavitása iránt az intézkedéseket megtették.

— **Kényszerlaparúsítás.** Kolozsvárról jelentik: A magyar laparúsítóktól elveszik bédékat, ha nem adnak el elég román lapot.

— **A kath. olvasó- és gazdakör** kitünő műkedvelői december 6-án saját helyiségében leadják Csibe Károly „Katica” 3 felvonásos népszimfóját.

— **Nagy hófúvás Keletmagyarországon.** Nyiregyháziakról jelentik: Tegnap délelőtt heves szélvihartól kísérv megindult a havazás. Szabolcs megyében a nagyarányú hózivatar miatt a vasuti közlekedést csak nagy akadályokkal bonyolítják le. Nyiregyháza-Mátészalka, Nyiregyháza-Nyiradony és Nyiregyháza-Vásárosnamény között ezidőszert 45—59 centiméteres hófúvások vannak. Ezeket a vonalakon egy-egy vonatpár közlekedését fel kellett függeszteni.

(x) **Minden 2 ik sorsjegy nyer!!!** az állami osztálysorsjegyek 11-ik játékában. A 10-ik játékban vevőink számos kisebb nagyobb összeget nyertek. A sorsjegyek az 1-ső osztályra már kaphatók és kérjük t. vevőinket tekintettel, a kedvező nyerési lehetőségekkel járó érdeklődésre minél előbb vegyék meg sorsjegyüket. Vojv. Trg. Ag., Kralja Petra 29. Telefon: 582 2372-1-0

— **Drákói törvény a kártyások ellen Magyarországon.** Budapestről jelentik: Drákói törvényjavaslat készül a kártyaszennyvedély megfékezésére. Minden klub egyesületi életét a legszigorubb ellenőrizni fogja a belügyminiszterium és nem lesz tekintettel sem a politikai sem a társadalmi előkelőségekre.

— **Egy egész erdélyi falu kivándorol.** Kolozsvárról jelentik: A Szilágyság legnagyobb és leggazdagabb falujában, a több mint négyezer lelket számláló szinmagyar Kémerben, egymást érik a tömeges kivándorlások. A falu legvagyonosabb gazdái is házukon, földjeiken potom pénzen tudva családostul vándorolnak ki. A hatóságok jól tudják, hogy a falut különböző kivándorlási ügynökök hálózák be, de ezek működését nem igekeznek megakadályozni, sőt ellenkezőleg azonnal kiállítanak minden igazolványt, amelyre a magyar gazdáknak szükségük van. Kémerben köztudomásu, hogy a kivándorlási ügynökök a hatóság hallgatóságos támogatásával működnek. Az egész falu népe izgalomban van, mindenki készül és megy. Ilymévű kivándorlás még egyetlen faluban sem fordult elő.

— **Tűzvész egy millió dollár kárral.** Rockaway-Beachben, New York gazdag népének egyik legkeresettebb fürdőhelyén kéthelyen tűz támadt. A hatalmas viharban a lángok rohamosan terjedtek, három utcasor teljesen leégett. A színház, a kaszinó és egy mulatóhely is a lángok martaléka lett. A kárt több mint egymillió dollárra becsülik.

— **Katasztrófális hóvihár a holland tengerparton.** Amsterdamból jelentik: Tegnap este Nyugathollandia felett heves hózivatar vonult el. A zivatar következtében számos hajószerecséltenség történt. Így az Ellen Larsche német gőzös, amely Rotterdamból szénrakományt vitt Németországba, zátonyra jutott. A tizenhét főnyi személyzetet mentőcsónakokkal biztonságba helyezték. A Londonba menő Irmgrad gőzös is súlyos helyzetbe került. A hajó erős rongálódásokat szenvedett és elvesztette egyik csavarját. Mivel a személyzet nem akarta a hajót elhagyni, egy hollandi vontatta. Ostende mellett egy angol gőzös már-már elsüllyedt, de a Larissa német vontatógőzös még idejében segítségére sietett és kikötőbe vontatta.

(x) **Erdélyi, boszniai és sloven deszkák** első osztályú minőségben, Lišič újfatelepen a kanálison tul, a most újból 10⁰⁰-tól 20⁰⁰-ig leszállított árban kapható. Telefon 306. 2266

— **Nincs többé bubifrizura a temesvári iskolákban.** A román közoktatásügyi miniszterium rendeletet intézett az iskolai hatóságokhoz, mely szerint a leányövendékek kizárólag fekete cipőt és fekete harisnyát hordhatnak. Ezt a szokatlan izü rendelkezést a temesvári iskolák igazgatói még azzal tetézték, hogy egy értekezlet eredményeképpen megtiltották az iskolás ifjuságnak a korzón való sétálást és a színházba és moziba való járást. Csak esetről-esetre szóló igazolvánnyal engedik meg nekik. Sőt — horribile dictu — a bubifrizurát is számították, amennyiben a leányok csak a negyedik osztályig viselhetnek rövid haját.

Válogat a közönség

Novisad magárahagyottságát igazolja az a hatalmas érdeklődés, amely a keddi válogatott mérkőzést megelőzi. A novisadi futballközönség nagyon kevés nemzetközi vagy válogatott mérkőzést láthat, érthető tehát az izgalom, amely az egyébként is régi rivállissal lejátszásra kerülő mérkőzést megelőzi.

A közönséget természetesen a novisadi csapat összeállítása is érdekli. Napról-napra a levelek egész tömege érkezik szerkesztőségünkbe, amelyekben jótanácsokat adnak a csapat összeállítására. A leveleket természetesen a klubfanatizmus érzése lengi át, mindamellett értékes bizonyosság szolgál annak a nagy szeretetnek és szorongó bizakodásnak, amely a novisadi tizenegyet, fáradozásainak és örömeinek megértő közönsége harcba küldi.

A levelek általában hozzáértésről tanuskodnak. A kapus posztjára Kovraceket tartják általában a legjobbnak, de Morgi, Mondovics és Dussing neve is előfordul. A háttvédek között Kricskov egy lóhosszal vezet. Partneréül legtöbben Zsvicset kívánják, bár Abtnak is nagyon sok a híve. Kricskovot sokan a halvesorba tennék és háttvédekül Abtot, Zsvicset és Rókat protezsálják. A halvesort illetőleg teljes a zavar. Ilijának van a legtöbb szavazata, mellette Weisz, Valent, Alexi, Kafac, Alexics, Miskolczy, Schwemm és Grünenberg szerepelnek. Érdekes, hogy majdnem minden tanácsadó megjegyzi, hogy Peikert volna a legjobb centerhalf, ha játszhatna. A csatársorban egyhangulag Schaffer a balszélső. Melléje Schubertet kívánják sokan, de Mándicsnak is elég szavazata van. A centerbe Lencit állítanák, míg a jobbösszekötő helyére Sévics a legesélyesebb pályázó. Bertók és Grünenberg szerepel legtöbb helyen a jobb szélső posztján.

A közönség tájékoztatására a kerület az Elite kávéház Wilson térre néző első ablakában plakátot függeszt ki, amelyen értesíteni fogja a közönséget a vasárnapi, vagy a keddi mérkőzés netáni elhalasztásáról. Ezzel az intézkedéssel elérik azt, hogy a közönség a rossz időben nem lesz kénytelen a pályáig vezető utat hiába megtenni.

Csajági biráskodása végleges. Tegnap délelőtt megjött a beogradiak beleegyező válasza, a kerület pedig elküldte Csajáginak a meghívó-levelet.

Pályázati határidő november 30.

A válogatott mérkőzés eredménye:

Beograd ~ Novisad

Eredmény:

A pályázó neve és címe:

BÁCSMEGYEI

FÖLDBIRTOKOSOK FIGYELMÉBE!

Jelzálog kölcsönöket

kedvező visszafizetési és kamatfeltételek mellett folyósít a

KERESKEDELMI és IPARBANK

R. T. NOVISADON

A kölcsönkérőknek telekkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet kell beterjeszteniük a kölcsönigénylés alkalmából. 2131-1-10

Változás a kamenicai helyihajó menetrendjében. Az S. H. S. hajózási szindikátus Noviszád—Kamenica között közlekedő helyihajójának menetrendje november 15.-től kezdve a következő: Kamenicáról indul 5.45, 7.15, 10, 11.30, 14, 16 és 18 órakor Noviszádról indul 6.30, 9, 11, 13, 15, 17 és 19 órakor.

Elsőrendű tüzfák, legjobb porosz szalon kőszén és gázköszén házhoz szállítva, legolcsóbban kapható Schwarz Testvéreknél Noviszád, Haltér 11. sz. 1—0 2018.

§ Kommunista a vádlottak padján. A noviszádi törvényszék büntetőtanácsa tegnap akarta megtartani a főtárgyalást Molnár Márkus 20 éves mohácsi születésű asztalos ellen. Molnárt azzal vádolja az ügyészség, hogy mint az SHS királyságbeli független munkáspárt tagja 1925 február 4-én Beogradból Noviszádra hozta a moszkvai Kominteru levelét, amely utasításokat tartalmazott forradalmi szervezetek megalakítása és a Moszkvával való egységes front kiépítése ügyében, továbbá a forradalmi elemek összegyűjtésére, hogy csatlakozzanak a III. internacionáléhoz. A tegnapi tárgyaláson azonban a tanúk nagyrésze nem jelent meg és így azt el kellett halasztani.

§ Felmentették a lopás vádja alól. A noviszádi büntetőtörvényszék tegnapi tárgyalásán bizonyítékok hiányában felmentette Hahlaček György 27 éves és Miloserdov Fedor 42 éves orosz menekülteket, akiket azzal vádoltak, hogy 1923 novemberében a vasuti állomáson 47 láda cukorkát loptak.

Tisztviselők küldöttsége a pénzügyminiszternél

Beogradból jelentik: Most készül az új tisztviselőtörvény, amelynek egyes szakaszai már ismeretessé váltak, az érdekelték körében nagy megütközést keltett. Az állami tisztviselők ugyanis sérelmesnek tartják magukra nézve ezt a törvényjavaslatot és mielőtt törvény lenne belőle, bizonyos változásokat szeretnének eszközölni rajta. Csütörtökön az állami tisztviselők szövetsége a vidéki kiküldöttek bevonásával széleskörű konferenciát tartott, amelyen az őket ért sérelemmel foglalkoztak. Az ülésen elhatározták, hogy 30 tagból álló deputáció felkeresi az összes pártklubokat és minden egyes képviselőnél külön-külön intervenálnak. A delegáció felkeresi a kormány valamennyi tagját és ezeknek a közbelépését és jóindulatu támogatását fogják kikérni.

Az állami tisztviselők főleg két szakaszt tartanak keresztülvihetetlennek az új törvényjavaslatban. Az első az, hogy a nyugdíjazási korhatárt ne 15 évben, hanem 10 évben szabják meg, a másik követelésük pedig az, hogy Noviszád is azon városok közé tartozzon, amelyben az állami tisztviselők elsőosztályú drágasági pótlékot kapjanak.

A DUNA VIZÁLLÁSA

November 12-én reggel	241
November 13-án	200
November 14-én	282
November 15-én	320
November 16-án	343
November 17-én	366
November 18-án	386
November 19-én	404
November 20-án	420
November 21-én	432
November 22-én	439
November 23-án	439
November 24-én	433
November 25-én	422
November 26-án	403
November 27-én	393

Szerkesztésért felel: **TOMÁN SÁNDOR**
Kiadó: „DELBÁCSKA” lapkiadóvállalat

A dinár árfolyamai

Bécs	1266.50	Prága	60.50
Budapest	—	Berlin	—

Nov. 27	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.20	—	—	177.25
Zürich	—	1089.25	—	1927.—
Newyork	519.50	56.44	—	—
London	25.155	273.90	—	484.50
Páris	20.20	223.50	—	389.—
Milano	20.975	229.50	—	404.50
Prága	15.40	167.55	—	296.25
Berlin	—	1348.—	—	2380.—
Budapest	72.82	792.—	—	14.—
Brüsszel	23.55	256.—	—	453.—
Bécs	—	797.—	—	14.1/8
Bukarest	2.375	25.75	—	—
Amsterdam	—	2274.—	—	4020.—
Szótija	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Chicagói terménytőzsde

1925 november 27, 10 óra

Buza		Tengeri	
December	165.75	December	74.1/8
május 1926	163.—	május 1926	80.—
Julius	147.25	Julius	81.50

Irányzat: buza szilárd, tengeri bizonytalan (AVALA)

Noviszadi terménytőzsde

1925 november 27. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, d.k. kínálat 265, kereslet 260	kötés 255—260.—, 700 mm
szerémi Usancen, d.k. kötés 260.—, 100 mm	szerémi 76-77, 2 ^o / _o , d.k. kötés 260.—, 250 mm

Zab

bácskai kelebiai paritás kötés 175.—, 100 mm
--

Tengeri

bácskai dup. kassza kötés 150-153.—, 400 mm
bácskai új, d.k. kötés 100.—, 200 mm
bácskai III-IV, d.k. kötés 135.50, 1000 mm
bácskai III-IV, Tisza, fizetendő I. IV. kötés 140.—, 500 mm

Bánáti III-IV, 100°/_o kassza, hajó

kötés 124.—, 500 mm
szerémi új, kval. garant. d.k. kötés 110.—, 200 mm
szerémi száritott, d.k. kötés 145.—, 500 mm

Buzaliszt

bácskai nullás g. d.k. kötés 400-4.04.—, 300 mm
bácskai 2. sz. kenyér kötés 350-354.—, 900 mm
bácskai 5. sz. kenyér d.k. kötés 304.—, 100 mm

Buzakorpa

bácskai gab. jutazsák. kötés 105-107.—, 500 mm
--

Bab

szerémi fehér, Usanc. d.k. kötés 190.—, 200 mm
--

irányzat: szilárd

Noviszadi értéktőzsde

1925 november 27. (Hivatalos jegyzések)

Állami kölcsönkötvények
1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 72.—, kínálat 76.—, kötés —, 4 százalékos kölcsön Bosznia-Hercegovina agrárviszonyainak rendezésére kereslet —, kínálat —, kötés —.

Állami sorsjegyek
2 és fél százalékos állami hadikártérítési sorsjegy kereslet 298.—, kínálat 302.—, kötés —, 1888. évi nyeresémi sorsjegy (Dohány sorsjegy) kereslet —, kínálat —, 2 százalékos sorsjegykölcsön új szelvényekkel kereslet —, kínálat —.

Részvények
Városi jódosgyógyfürdő és ásványvíz részvénytársaság kereslet —, kínálat 70. Iparbank kereslet 132.—, kínálat 135.—, kötés —.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralékban levő előfizetőinket és viszontelárúsítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

APRÓ HIRDETÉSEK

NYOMDAI MUNKÁKAT
olcsón és izléseken készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Zeljeznicka ul. 30. szám. Telefon 488.

IDOMITÁSRA, gyógykezelésre, pensiora elválalok **FAJKUTYÁKAT**, továbbá szakzerű oktatására és ápolására. A bálnámódrát a legmesszebb menő felelősséget vállalok. Cim: Novisad, Darányi-telep I. csop. 77. 2365—1—3

EGY BUTOROZOTT SZOBA 1—2 uriember részére azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóban.

HIRDETÉSEK

Halló! Szücs Ferencz vendéglős

(Kralj Matija ul. 16.) f. ho 28-án átveszi a

Trombita-vendéglőt.

Naponta friss villásreggeli, friss sör és kitűnő borok. Barátaim és ismerőseim szives támogatását kérem. 2371-1-3

RENDELET

A) Megállapítást nyert, hogy a sofförök az ismételt figyelmeztetések dacára automobilokon és motorkerékpárokon nem alkalmazkodnak az előírás szerű sebességhez, miáltal állandóan szerencsétlenségek történnek. Felhivom tehát az összes sofföröket és autótulajdonosokat, hogy szigoruan alkalmazkodjanak a közlekedési szabályokhoz, amelyek Novisad belső területére vonatkoznak, mert ellenkező esetben a sofföröket és autótulajdonosokat nemcsak pénzbüntetéssel, hanem elzárással is fogom sújtani.

Novisad belső területe alatt értendő: a Futaki-ut a Futaki-kaputól, a Temerini-ut a „Központi Hitelszövetkezet” téglagyárártól és a Pirosi-ut a pirosi kaputól.

B) A főkapitányság mint a novisadi elsőfoku iparhatóság a legszigoruban megtiltja a kertészeknek és virágárusoknak virágok és koszoruk árusítását a Kr. Aleksandra utcában.

A nagybani virágárusítók, valamint azok az idegenek, akik virágárusítással foglalkoznak, cikkeikkel a nagypiacra utaltatnak.

Mindazok, akik e rendelet ellen vétnek, a legszigoruban lesznek büntetve. Novisad város főkapitányi hivatala, 1925. október 27-én.

Mihaldzsics s. k. főkapitány.

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint. Festés minden színben. Új női és férfi kalapok.

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

RENDELET

A főkapitányság mint az elsőfoku ipari hatóság Novisadon ezennel valamennyi hentesnek szigorúan megtiltja a marha és a borjúhus eladását, mert az ellenkezik a Kereskedelmi Miniszter 17.959—903. számú és 1082—1886. számú rendeleteivel.

Akik e rendelet ellen vétének, szigorúan meg lesznek büntetve.

Novisad város rendőrfőkapitányi hivatala
1925. november 24.

Mihalzics s. k., főkapitány.

Erős és igen jó cipők

munkások, hivatalnokok
és lateinerek részére, kü-
lönösen téli cipők

250.— dinár.

Női cipők 200.— dinár.

Kaphatók csakis

JOVANOVIĆ-nál,

Laze Kostića (volt Széchenyi)
utca 31. szám.

Rézi munka. Az árak és az áruk
minden konkurrencián felül.

2381-1

Beck János

papirkereskedése és
könyvkötészete

NOVI SAD, Putaki ut 94.

Állandó nagy választék
képeslap ujdonságokban.

Nagy raktár divatos, mo-
dern levélpapirokban.

Iskolacikkek, író- és rajz-
szerek, képeslap albumok,
emlékkönyvek a leg-
olcsóbb áron.

Géperőre berendezett
modern könyvkötészet

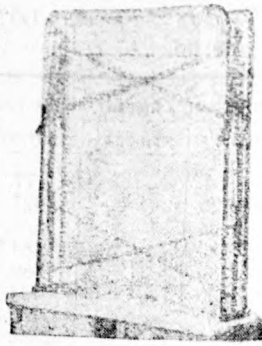
Akik rendkívül kedvező feltételek
mellett a könyvvitelt megakarják ta-
nálni, azok mielőbb jelentkezzenek.
Rövid idő alatt teljes kiképzést nyer-
nek. Érdeklődők forduljanak a ki-
adóhivatalhoz írg Oslobodjenja 3.

818-0

Összecsukható ágy acélsodrony betéttel

340 dinárért

kapható

KRAMER TESTVEREK

drótáru és vasszerkezeti gyárban

NOVISAD, MALI LIMAN

Dijtalanul közvetítünk Önnek
tisztviselőt, segédet, soffört,
vagy bármilyen alkalmazottat „Jugokommercia“
állásközvetítő, Parnogmlina ul. 10.

NAGYFEJEŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzőterem és gombáthuzás.
Legújabb függöny, stor s fehérnemű minták

**Az új Moravetz Album a
legszebb ajándék.**

Az idei Karácsonyra a Moravetz Album
harmadik kötete jelenik meg. 18 egész új dal,
tánc és magyar nótá sláger, azonkívül Bartók:
Este a székelyeknél, Puccini: Toska, Liszt:
Rhapsodia, Rubinstein: Azra stb. stb. össze-
sen 35 mű, melyek egyenkint véve 1250
leibe kerülnének, van az új Moravetz Album-
ban felvéve. Ezen új albumnak nem szabad
hiányozni egyetlen művelt család zongorájá-
ról sem, ára 70 Dinár. Az első kötet hegedű
kiadása (klarinéon és mandolinon is játsz-
ható) 48 Dinár, cimbalomra 48 Dinár. Kap-
ható minden könyvkereskedésben, vagy a
Moravetz zeneműkiadónál, Timisoarán.
2047-1-6

Könyvelői, levelezői, utazói,

vagy egyéb megfelelő állást keres magyar,
német, szerb nyelven beszélő 31 éves ke-
resztény, nős, volt gabonakereskedő bármely
helységben. Sokoldalú tapasztalattal és meg-
felelő óvadékkal rendelkezik. Szíves meg-
kereséseket „Önálló munkaerő“ jelige alatt
e lap kiadóhivatala továbbít. 2378-1-2

4 voltos**AKKUMULÁTOR**

keresünk megvételre rádióhasz-
nálatra. Cím a kiadóhivatalban.

1-3

**Tanoncot és tüzni
tanuló leányt**

felveszek

Jovanović Gy. Milan

Laze Kostića (Széchenyi) ulica 31. szám.
2382-1-2

Urak figyelmébe!

Őszi ruha szükségletének beszerzése
ne okozzon Önnek gondot, mert minden ren-
delését olcsón és pontosan, divatlap szerint
a legkényesebb igényeket is kielégítően készít

Fehér Pál angol uriszabó,

Kralja Petra ul. 30. I. emelet, jobbra.

Kérem meggyőződni és szíves pártfogását!

FEHÉR ISTVÁN

uri és női divat cipész

Novisad, Kralja Petra 30. sz. I. emelet

Készít mérték után

a legújabb divatlap szerint férfi varrott, sze-
gelt és női galanterie cipőket elsőrangú ki-
vitelben, jutányos áron. — Javítások olcsón,
gyorsan és pontosan eszközöltetnek. — Első-
osztályu munkásokat állandó munkára, 2 ta-
noncot kosszítal vagy fizetéssel felveszek.

Legrégibb

KEZTYÜ és HARISNYA

szaküzlet

FISCHER J. és FIA

Novisad, Kralja Petra ulica 23.

BŐRKEZTYÜ különlegességek, ugyanott FÜZŐK

mérték szerint is készíttetnek.